

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 2.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.2.8>

УДК 658

В. С. Петренко,

д. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів, обліку та підприємництва,

Херсонський державний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8336-7665>

СУЧАСНЕ РОЗУМІННЯ СТЕЙКХОЛДЕРСЬКОЇ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ІТ- ПІДПРИЄМСТВА

V. Petrenko,

Doctor of Economic Sciences, Associate Professor,

Head of the Department of Finance, Accounting and Entrepreneurship,

Kherson State University, Kherson, Ukraine

MODERN UNDERSTANDING OF THE STAKEHOLDER MODEL OF IT ENTERPRISE COMPETITIVENESS MANAGEMENT

Мета статті полягає у комплексному висвітленні сучасного розуміння стейкхолдерської моделі управління конкурентоспроможністю ІТ-підприємства, визначенні її актуальності, основних компонентів, принципів і ключових засад, а також в обґрунтуванні переваг, які ця модель надає у швидкозмінному цифровому середовищі.

У статті розглядається сучасне розуміння стейкхолдерської моделі управління конкурентоспроможністю ІТ-підприємства, що набуває вирішального значення у світлі постійних викликів та інновацій у цифровому середовищі.

Проаналізовано актуальність та важливість такого підходу, який орієнтується на гармонізацію інтересів різних груп, залучених у діяльність підприємства: клієнтів, працівників, партнерів, постачальників, інвесторів, громадськості та державних органів.

Продemonстровано, що стейкхолдерська модель дозволяє не лише ефективно реагувати на ризики й нестабільність галузі, а й створювати додану вартість завдяки інноваціям, глибшому розумінню ринку та формуванню позитивної репутації. Особлива увага приділяється чотирьом ключовим засадам, які відображають сутність стейкхолдерської моделі: глибокому розумінню та ідентифікації стейкхолдерів, збалансуванню інтересів та пріоритетів, відповідальності й прозорості управління, а також інноваційності та гнучкості.

Наголошено, що вони забезпечують комплексний підхід до розробки стратегій і впровадження рішень, спрямованих на довготривалий успіх.

Виокремлено принципи, що лежать в основі успішного функціонування стейкхолдерської моделі в ІТ-бізнесі: прозорість і відкритість, взаємна відповідальність, гнучкість і адаптивність, а також інклюзивність і партнерство.

Результати дослідження демонструють, що стейкхолдерська модель управління конкурентоспроможністю стає ключовим інструментом для формування стійкої позиції ІТ-підприємства на глобальному ринку та відповідає зростаючим очікуванням суспільства щодо відповідальної й етичної діяльності у цифровій галузі. Представлено авторське бачення стейкхолдерської моделі управління конкурентоспроможністю ІТ-підприємства

The purpose of the article is to comprehensively cover the modern understanding of the stakeholder model of IT enterprise competitiveness management, to determine its relevance, main components, principles and key principles, as well as to substantiate the advantages that this model provides in a rapidly changing digital environment.

The article considers the modern understanding of the stakeholder model of IT enterprise competitiveness management, which is becoming crucial in light of constant challenges and innovations in the digital environment.

The relevance and importance of such an approach, which is focused on harmonizing the interests of various groups involved in the activities of the enterprise: customers, employees, partners, suppliers, investors, the public and government agencies, is analyzed.

It is demonstrated that the stakeholder model allows not only to effectively respond to risks and instability of the industry, but also to create added value through innovation, a deeper understanding of the market and the formation of a positive reputation. Particular attention is paid to four key principles that reflect the essence of the stakeholder model: a deep understanding and identification of stakeholders, balancing interests and priorities, responsibility and transparency of management, as well as innovation and flexibility.

It is emphasized that they provide a comprehensive approach to developing strategies and implementing solutions aimed at long-term success.

The principles underlying the successful functioning of the stakeholder model in IT business are highlighted: transparency and openness, mutual responsibility, flexibility and adaptability, as well as inclusiveness and partnership.

The results of the study demonstrate that the stakeholder model of competitiveness management is becoming a key tool for forming a sustainable position of an IT enterprise in the global market and meets the growing expectations of society regarding responsible and ethical activities in the digital

industry. The author's vision of the stakeholder model of competitiveness management of an IT enterprise is presented

Ключові слова: *стейкхолдерська модель, конкурентоспроможність, IT-підприємство, управління, інновації, прозорість, гнучкість, партнерство, цифрові технології*

Keywords: *stakeholder model, competitiveness, IT enterprise, management, innovation, transparency, flexibility, partnership, digital technologies*

Постановка проблеми. Сучасне ведення бізнесу в галузі інформаційних технологій характеризується стрімкими змінами, інтенсивною конкуренцією та швидким впровадженням інновацій. У цих умовах здатність IT-підприємств залишатися успішними та конкурентоспроможними вимагає переходу від традиційних управлінських моделей до більш комплексних та взаємопов'язаних концепцій. Однією з таких концепцій є стейкхолдерська модель управління конкурентоспроможністю, що передбачає врахування інтересів та впливу всіх зацікавлених сторін. Актуальність цієї моделі зумовлена тим, що вона гармонізує цілі підприємства з потребами ринку та суспільства, сприяючи стабільному зростанню та тривалому успіху. Все суттєво актуалізує тему статті, особливо для IT-підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Важливі аспекти управління конкурентоспроможністю підприємства були і залишаються увагою багатьох науковців та практиків. Зокрема, наведемо декілька прикладів дотичних до нашого дослідження. Т. Андросова та О. Ляшенко [1] аналізують конкуренцію як основну економічну категорію, що визначає динаміку ринкового господарювання. Автори звертають увагу на складність взаємодій між учасниками ринку, що є релевантним для розуміння стейкхолдерської моделі управління IT-підприємствами, де залучення різних груп зацікавлених сторін може значно впливати на інноваційну активність та стратегічний розвиток. Л. Акімова, М. Корж та І. Чуб [2] у своїй монографії наголошують

на важливості управління конкурентоспроможністю промислових підприємств через системний підхід та стратегічне планування, що є критично необхідним для ІТ-сектора з його швидкими циклами продукту та інновацій. І. Брітченко та І. Ладунка [3] висвітлюють проблеми підвищення конкурентоспроможності на прикладі вітчизняних виробників, зокрема через аналіз виробничих показників та ринкових умов. Ці висновки можна адаптувати для розробки стратегій в ІТ-галузі, де технологічна перевага є ключовою. В. Гуцуляк [4] розглядає концептуальні підходи до оцінки конкурентоспроможності, особливо у сільськогосподарській сфері, що можна порівняти з ІТ-сектором для розуміння методологічних основ оцінки та стратегічного аналізу. В. Іванюта [5] висвітлює теоретико-методологічні підходи формування конкурентоспроможності, які можна застосувати для аналізу управлінських стратегій в контексті стейкхолдерської моделі, особливо в аспекті взаємодій між різними зацікавленими сторонами в ІТ-індустрії. О. Янковий [6] редагує монографію про оцінку та напрями підвищення конкурентоспроможності підприємства, що дозволяє глибше зануритися у процеси стратегічного менеджменту і планування, що є ключовими для стейкхолдерського управління в ІТ-галузі. Л. Кривенко [7] досліджує сучасні механізми забезпечення конкурентоспроможності національної економіки, включаючи ІТ-сектор, через новітні технологічні та управлінські інновації, що є важливим для розробки ефективних стратегій залучення та взаємодії зі стейкхолдерами.

Однак ряд теорії і концепцій в рамках формування дієвої стейкхолдерської моделі управління конкурентоспроможністю ІТ-підприємства досі залишаються не розкритими в повній мірі, що і зумовило вибір даної тематики і її сучасну актуальність.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає у комплексному висвітленні сучасного розуміння стейкхолдерської моделі управління конкурентоспроможністю ІТ-підприємства, визначенні її актуальності, основних компонентів, принципів і ключових засад, а також в

обґрунтуванні переваг, які ця модель надає у швидкозмінному цифровому середовищі. Завдання статті:

1. Розкрити сутність та передумови формування стейкхолдерської моделі в ІТ-сфері, пояснивши, чому вона є настільки важливою й необхідною в сучасних умовах.
2. Проаналізувати засади, що лежать в основі ефективного стейкхолдерського підходу в управлінні конкурентоспроможністю ІТ-підприємства.
3. Окреслити всі компоненти стейкхолдерської моделі та їхню роль у забезпеченні стабільного розвитку й зростання конкурентних переваг.
4. Представити авторське бачення стейкхолдерської моделі управління конкурентоспроможністю ІТ-підприємства

Виклад основного матеріалу дослідження. Важливим чинником, який зумовлює необхідність упровадження стейкхолдерського підходу в ІТ-сфері, є глобальна взаємозалежність ринків та технологій. Завдяки швидкому поширенню програмних рішень, платформ цифрової комунікації та застосунків штучного інтелекту, компанії можуть набути конкурентних переваг або втратити їх у найкоротший термін [8-9]. У такому нестабільному середовищі саме модель, що орієнтована на стейкхолдерів, дає змогу не лише втримувати позиції, а й випереджати конкурентів, залучаючи до процесів стратегічного планування клієнтів, партнерів, постачальників, працівників, інвесторів та інші групи, що впливають на успіх підприємства.

Стейкхолдерська модель управління конкурентоспроможністю ІТ-підприємства набуває ще більшого значення через високий ступінь ризику й невизначеності у галузі. Розробка складного програмного забезпечення, оптимізація хмарних інфраструктур, дослідження в напрямі штучного інтелекту, розвиток даних і аналітики – усе це потребує значних капіталовкладень і тривалого часу [10-11]. За наявності значної кількості невизначених факторів, залучення стейкхолдерів дає змогу своєчасно реагувати на ризики, коригувати стратегії та запобігати потенційним кризам.

Крім того, такий підхід створює сприятливий простір для появи інновацій, адже залучення різних точок зору сприяє ширшому осмисленню проблем і генеруванню нових ідей.

Розуміння стейкхолдерської моделі також тісно пов'язане з формуванням репутації та довіри в ІТ-підприємстві. У сучасному цифровому суспільстві швидкість поширення інформації надзвичайно висока, і будь-які помилки або прорахунки можуть спричинити руйнівні наслідки для іміджу компанії. Модель, у якій діє прозоре управління взаємодією з усіма ацікавленими сторонами, допомагає мінімізувати репутаційні ризики та розвивати довготривалі відносини з клієнтами, партнерами, співробітниками й суспільством загалом(табл.1).

Слід зазначити, що це безпосередньо посилює конкурентоспроможність, оскільки довіра до компанії впливає на рішення про співпрацю або інвестування. Крім того, стейкхолдерська модель стає основою для формування корпоративної культури, що сприяє ефективному залученню талантів та утриманню найкращих працівників. В ІТ-секторі кадрові ресурси є одним з найцінніших активів. Висококваліфіковані фахівці зосереджуються не лише на зарплаті та можливостях професійного зростання, а й звертають увагу на цінності компанії, соціальну відповідальність та умови праці. Відтак, ІТ-підприємство, що демонструє готовність співпрацювати з працівниками як із ключовими стейкхолдерами, створює стимули для підвищення мотивації та покращення робочих процесів. Це, у свою чергу, підвищує здатність підприємства конкурувати на глобальному ринку

Таблиця 1. Ключові засади, що визначають суть стейкхолдерської моделі управління конкурентоспроможністю ІТ-підприємства

Засада	Суть та зміст
Розуміння та ідентифікація стейкхолдерів	Основою будь-якої стейкхолдерської моделі є чітке визначення всіх груп, які можуть впливати або на які впливає діяльність ІТ-підприємства. Це дає змогу зрозуміти повний ланцюг створення цінності, а також усвідомити, які ресурси, знання чи компетенції можуть запропонувати різні зацікавлені сторони
Збалансування інтересів та пріоритетів	Конкурентоспроможність ІТ-підприємства залежить від здатності керівництва знаходити компроміс між різними очікуваннями стейкхолдерів. Це вимагає розробки механізмів узгодження цілей і пріоритетів шляхом відкритої комунікації, прозорої звітності та спільного прийняття рішень
Відповідальність і прозорість управління	Умовою успіху стейкхолдерської моделі є відповідальне ставлення до процесів ухвалення рішень, розподілу ресурсів та оцінювання результатів. Прозорість у внутрішній організації, а також у взаємодії з партнерами, інвесторами й іншими сторонами, зміцнює довіру та сприяє формуванню позитивної репутації. Це особливо важливо в ІТ-сфері, де часто постають питання захисту даних, етики використання технологій та екологічної доцільності
Інноваційність та гнучкість	Стейкхолдерська модель дозволяє ІТ-підприємствам швидко адаптуватися до нових умов, постійно генерувати інноваційні ідеї та втілювати їх у життя. Коли різноманітні стейкхолдери беруть участь у пошуку рішень, підвищується імовірність виявлення проривних концепцій

Джерело: Сформовано автором

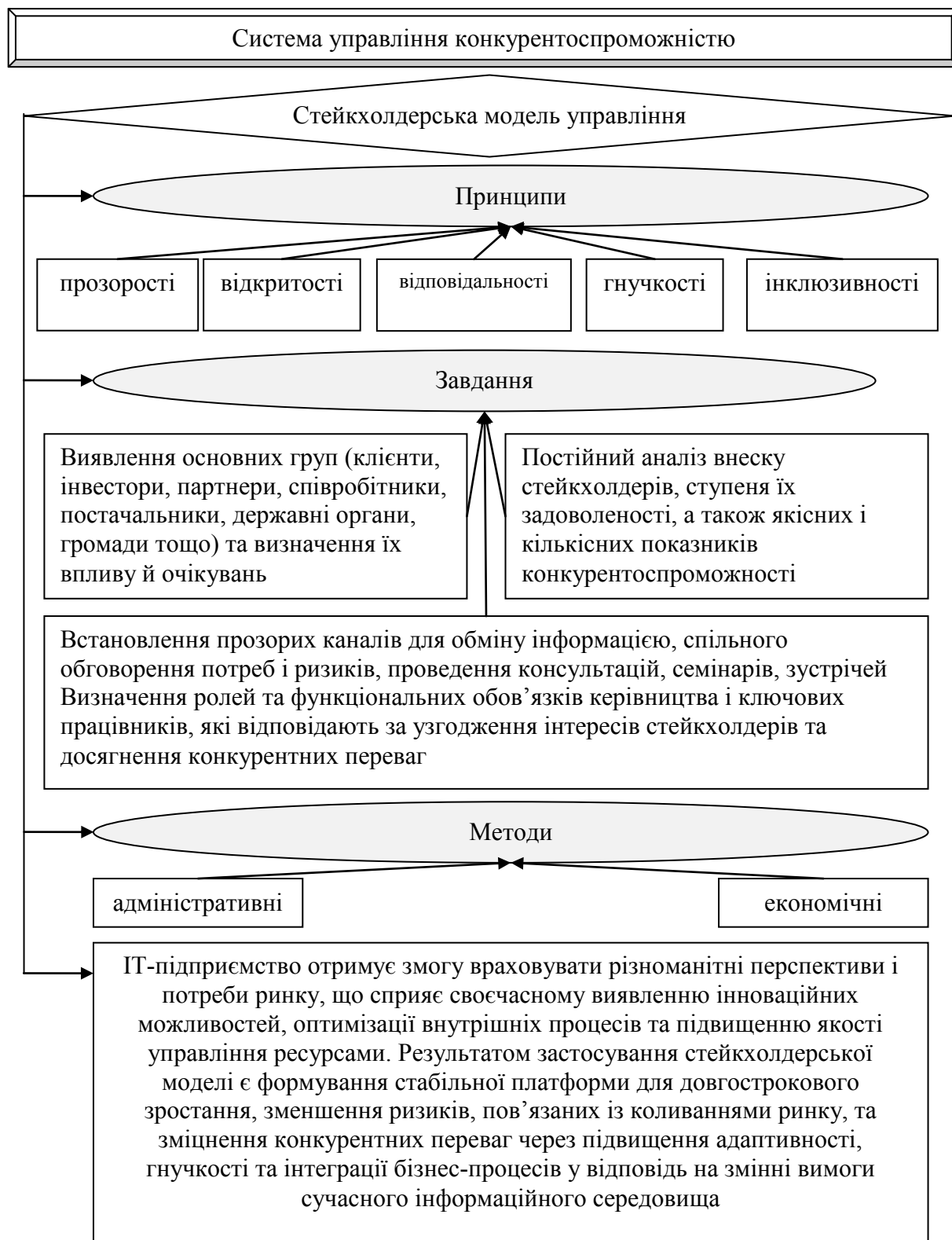
Належне залучення стейкхолдерів дає можливість вчасно виявляти тенденції ринку та реагувати на них. У контексті розвитку цифрової економіки нові технології та споживчі вподобання виникають і змінюються з надзвичайною швидкістю. Залучення клієнтів і партнерів на ранніх етапах створення продукту або сервісу допомагає передбачити, як зміниться попит, а також забезпечити високу якість та відповідність очікуванням користувачів [12-15]. Такий рівень гнучкості та орієнтації на реальні потреби є фундаментом конкурентоспроможності, оскільки неефективні або застарілі рішення швидко поступаються місцем більш інноваційним конкурентам (табл.2).

Таблиця 2. Принципи стейкхолдерської моделі управління конкурентоспроможністю ІТ-підприємства

Принципи	Характеристика
Прозорість і відкритість	Цей принцип передбачає чітку, повну та своєчасну комунікацію зі стейкхолдерами. Відкриті дані щодо фінансових показників, стратегічних планів, екологічних та соціальних зобов'язань створюють умови для довіри й довготривалого співробітництва. У сфері ІТ прозорість у питаннях безпеки даних та використання штучного інтелекту є особливо актуальною
Взаємна відповідальність	Успішна реалізація стейкхолдерського підходу ґрунтується на визнанні того, що кожна зацікавлена сторона несе свою частку відповідальності за досягнення спільних цілей
Гнучкість і адаптивність	У гіпердинамічному середовищі ІТ-бізнесу принцип гнучкості забезпечує здатність швидко реагувати на зміни ринку, технологій та регуляторної політики
Інклюзивність і партнерство	Цей принцип означає, що до процесу ухвалення ключових рішень мають бути залучені різні групи, здатні суттєво впливати або відчувати вплив діяльності підприємства. Партнерські відносини з локальними громадами, університетами, дослідницькими інститутами та іншими ІТ-компаніями допомагають обмінюватися ідеями й досвідом, а також стимулюють розвиток технологій та людського капіталу

Джерело: Сформовано автором

Стейкхолдерська модель управління конкурентоспроможністю ІТ-підприємства передбачає збалансований розподіл відповідальності за результати діяльності між різними учасниками процесу. Це важливо не лише для підвищення ефективності, а й для формування спільної мети й командного духу. Коли кожен стейкхолдер розуміє свою роль у досягненні цілей підприємства, зростає його особиста залученість та готовність докладати додаткових зусиль для успіху компанії. Такий підхід відповідає філософії сучасного управління талантами та принципам відкритої комунікації, що є критично важливими елементами конкурентоспроможності у сфері ІТ (рис.1).

**Рис.1. Стейкхолдерська модель управління конкурентоспроможністю
ІТ-підприємства**

Джерело: Сформовано автором

Необхідність і важливість стейкхолдерського підходу яскраво проявляються й у контексті сталого розвитку. Суспільний запит на екологічну та соціальну відповідальність бізнесу зростає, і сфера ІТ, попри свою “нефізичну” природу, не є винятком. Питання енергоспоживання дата-центрів, впливу електронних відходів, створення етичних алгоритмів штучного інтелекту стають дедалі гострішими. Завдяки стейкхолдерській моделі підприємство може комплексно оцінювати свій вплив на суспільство та довкілля, узгоджувати економічні інтереси з інтересами екологічної сталості та безпекою користувачів і працівників.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Актуальність сучасного розуміння стейкхолдерської моделі також проявляється у здатності керувати складними багаторівневими проєктами. ІТ-проєкти часто залежать від великої кількості учасників: керівників продуктів, бізнес-аналітиків, програмістів, тестувальників, дизайнерів, відділів маркетингу та продажів, а також зовнішніх партнерів і замовників. За відсутності чітко прописаних механізмів взаємодії між цими групами, з’являються невідповідності у пріоритетах, конфлікти інтересів та нераціональні витрати ресурсів. Стейкхолдерський підхід допомагає згладити протиріччя, забезпечити взаєморозуміння й створити єдину цілісну стратегію розробки та впровадження нових технологічних рішень. Отже, сучасне розуміння стейкхолдерської моделі управління конкурентоспроможністю ІТ-підприємства є надзвичайно актуальним, оскільки поєднує гнучкість, інноваційність та соціальну відповідальність із чіткою орієнтацією на стійку довгострокову вигоду. Цей підхід дозволяє гармонійно поєднати інтереси різних зацікавлених сторін, зміцнити репутацію, ефективніше реалізувати великі проєкти та, зрештою, досягати лідерських позицій на висококонкурентному ринку. Врахування думок і потреб стейкхолдерів не тільки сприяє розвитку культури взаємоповаги та взаєморозуміння в компанії, а й відкриває нові можливості для інновацій, формування унікальних конкурентних переваг і підвищення вартості бізнесу.

Література

1. Андросова Т. В., Ляшенко О. Ю. Конкуренція як економічна категорія ринкового господарювання. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2011. Вип 1. С. 17-26
2. Акімова Л. М., Корж М. В., Чуб І. В. Управління конкурентоспроможністю промислового підприємства : монографія. Рівне : НУВГП, 2017. 121 с.
3. Брітченко І. Г., Ладунка І. С. Актуальні проблеми підвищення конкурентоспроможності продукції вітчизняних підприємств. *Науковий вісник Ужгородського ун-ту. Серія Економіки*. 2015. Вип. 1 (1). С. 116-118.
4. Гуцуляк В. Р. Концептуальні підходи до оцінки рівня конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств. *Агросвіт*. 2016. № 24. С. 82-85.
5. Іванюта В. Ф. Теоретико-методологічні підходи формування конкурентоспроможності. *Агроінком*. 2008. № 1-2. С. 97-101.
6. Конкурентоспроможність підприємства : оцінка рівня і напрями підвищення : монографія / за ред. О. Г. Янкового. Одеса : Атлант, 2013. 470 с.
7. Кривенко Л. В. Сучасні механізми забезпечення конкурентоспроможності національної економіки : монографія / за заг. ред. Л. В. Кривенко. Суми : СумДУ, 2018. 330 с.
8. Кузнєцова К. О. Конкурентоспроможність підприємства на основі ресурсного потенціалу. *Економічний вісник Нац. тех. ун-ту України «Київський політехнічний інститут»*. 2013. № 10. С. 219-223.
9. Кузьмін О. Є. Конкурентоспроможність підприємства : планування та діагностика : Монографія / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник, О. П. Романко; за заг. ред. д.е.н., проф. Кузьміна О.Є. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2011. 180 с.
10. Миленький Д. В. Вибір конкурентної стратегії підприємства за допомогою дерева рішень. *Вісник Донецького нац. ун-ту економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського*. 2008. № 4. С. 9-17.
11. Цибульська Е. І., Мацигура В. І. Теоретичні підходи до формування стратегії підвищення конкурентоспроможності організації. *Науковий вісник*

Ужгородського нац. ун-ту. Серія Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 22. Ч. 3. С. 98-102.

12. Фісуненко П. А. Підходи до визначення конкурентоспроможності підприємства : сутність та еволюція поняття. *Бізнес-навігатор*. 2020. Вип. 2 (58). С. 152-161

13. Штангрет А., Силкін О. Безпекові аспекти управління персоналом в умовах гіпердинамічного зовнішнього середовища. № 9(37), 2024. *Наукові інновації та передові технології*. С. 227-237.

14. Штангрет А., Силкін О., Шляхетко В. Трудова міграція як зовнішня загроза для кадрової безпеки підприємства. № 10(38), 2024. *Наукові інновації та передові технології*. С. 190-201.

15. Смолін І. В. Стратегічна конкурентоспроможність підприємства : змістовні імперативи та критерії оцінювання. *Стратегія економічного розвитку України*. 2015. № 36. С. 126-137.

References

1. Androsova, T.V. and Liashenko, O.Yu. (2011), Competition as an economic category of market management. *Ekonomichna stratehiya ta perspektyvy rozvytku sfery torhivli ta posluh*, vol.1, pp. 17-26.

2. Akimova, L.M. Korzh, M.V. and Chub, I.V. (2017), Upravlinnia konkurentospromozhnistiu promyslovoho pidpriemstva [Management of the competitiveness of an industrial enterprise], NUVGP, Rivne, Ukraine.

3. Britchenko, I.G. and Ladunka, I.S. (2015), Current problems of increasing the competitiveness of domestic enterprises' products. *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho universytetu, Seriya Ekonomika*, vol. 1 (1), pp. 116-118.

4. Hutsuliak, V.R. (2016), “Conceptual approaches to assessing the competitiveness level of agricultural enterprises”, *Agrosvit*, vol. 24, pp. 82-85.

5. Ivaniuta, V.F. (2008), “Theoretical and methodological approaches to forming competitiveness”, *Agroinkom*, vol. 1-2, pp. 97-101.

6. Yanovskyi, O.G. (2013), Konkurentospromozhnist pidpriemstva: otsinka rivnia i napriamy pidvyshchennia [Competitiveness of the enterprise: level assessment and improvement directions], Atlant, Odessa, Ukraine.

7. Krivenko, L.V. (2018), *Suchasni mekhanizmy zabezpechennia konkurentospromozhnosti natsionalnoi ekonomiky* [Modern mechanisms for ensuring the competitiveness of the national economy], SumDU, Sumy, Ukraine.
8. Kuznetsova, K.O. (2013), "Enterprise competitiveness based on resource potential", *Ekonomichnyy visnyk Natsional'noho tekhnichnoho universytetu Ukrayiny «Kyyivs'kyi politekhnichnyy instytut»*, vol. 10, pp. 219-223.
9. Kuzmin, O.Ye. Melnyk, O.H. and Romanko, O.P. (2011), *Konkurentospromozhnist pidpriemstva: planuvannia ta diagnostyka* [Enterprise competitiveness: planning and diagnostics], IFNTUNG, Ivano-Frankivsk, Ukraine.
10. Milenkyi, D.V. (2008), "Choosing a competitive strategy for the enterprise using a decision tree", *Visnyk Donets'koho nats. un-t ekonomiky i torhivli im. M. Tuhan-Baranovs'koho*, vol.4, pp. 9-17.
11. Tsybulska, E.I. and Matsigura, V.I. (2018), "Theoretical approaches to forming the strategy for increasing organizational competitiveness", *Naukovyy visnyk UzhNU. Seriya Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny i svitove hospodarstvo*, vol. 22, no. 3, pp. 98-102.
12. Fisunencko, P.A. (2020), "Approaches to defining the competitiveness of an enterprise: the essence and evolution of the concept", *Biznes-navigator*, vol. 2 (58), pp. 152-161.
13. Shtangret, A. and Silkyn, O. (2024), "Security aspects of personnel management in a hyperdynamic external environment", *Nauchnyye innovatsii i peredovyye tekhnologii*, vol. 9 (37), pp. 227-237.
14. Shtangret, A., Silkyn, O. and Shliakhetko, V. (2024), "Labor migration as an external threat to the personnel security of the enterprise", *Naukovi innovatsiyi ta peredovi tekhnolohiyi*, vol. 10 (38), pp. 190-201.
15. Smolin, I.V. (2015), "Strategic competitiveness of the enterprise: substantive imperatives and evaluation criteria", *Naukovi innovatsiyi ta peredovi tekhnolohiyi*, vol. 36, pp. 126-137.

Стаття надійшла до редакції 12.02.2025 р.